

pr. iz mousselina, na kojem so naši (aufputz) še bolj beli, konture se s tem oblažujejo, a koža dobiva neko eterično svetlino.

Črna boja, ki ni svetla, je bolj boja za žalovanje nego za lepoto. Svetla črnina n. pr. v svili ali v čipkah ublažuje jakost barve s tem, da boja postaja jasneja. Črna polt ali pege na belej koži vidijo se še jasneje v črni obleki.

O boji obleke je še pristaviti to, da temna boja, osobito črna, bolj prevaja gorkoto, tedaj bolj greje in je zato pripravnejša za zimo in mrzlejše podnebje, med tem ko svetla največ bela obleka ne prevaja rada gorkote, zato je primerna za poletje in za vroče podnebje. To je že Franklin dokazal dovolj s tem, da je postavil na sneg košček sukna raznih boj in je našel, da je največ snega skopnelo pod črnim suknom, a pod koščekom belega sukna najmanj. Razven tega, temna obleka lože pije vlago in vsakovrstne vonjave, gotovo tudi kužne, nego svetla. Zato je previdno nositi za čase kakove nalezljive bolezni svetle obleke a ne volnene in ne suknene. Razne vonjave sprejema v se največ črna boja, potem modra, potem rdeča a najmanj bela.

Tudi voda ne blapi iz vseh oblačilnih tvarin enako; najlažje hlapi iz platna a najtežje iz volne. Zato se za mrzle obkladke vedno vporablja le platno.

Da bode obleka lepa, treba je, da bode dostojna in čedna. Osobito je graje vredna vsaka decolletirana (razgaljena) moda, ker pravilo lepote se glasi: vsaka krasotica izgublja v miloti in čaru tem bolj, čim bolj kaže goloto svojih form. Zato pravi nek italijanski pesnik: čim manj se kaj odkriva, tem lepše je, ker mnogo bolj zanima blažena čednost pod pokritimi formami nego najdovršeneja lepota, ako ji odvzameš zaveso pristojnosti.

Kosmetična (ukrasna) svojstva obleke ne smejo se ločiti od zdravoslovnih, kajti trditi smemo, da vse, kar služi zdravju mora biti tudi pristojno.

Moda je, žal, čestokrat razdvojila zdravje in pristojnost, zahtevajoča od sveta, da se prikazuje v takih odevnih načinih, koji niso baš za zdravje, a dopuščajo nasprotno takove načine, koji niso taki, kakor velevalo stalni zakoni pristojnosti.

(Pride še.)

Marica.

Ljubezen.

Vesna mi je spletla sen
In mi dušo ž njim ovila,
Hipoma me je, kot čar.
Tajnostna prevzela sila...

Oj ljubezen, bájni sen,
Tkan v zeleni mesečini,
Nežen, kakor vonj vijol,
In mamljiv kakor jasmini!

Vida.

Shod slovenskih književnikov in umetnikov.

Izvršila se je velika ljubljanska slavnost — blagoslovljenje zastave — slavnost, h kateri so prihiteli rojaki iz vseh krajev slovenske zemlje; bliža se drug narodni praznik — skupščina družbe Cirila in Metoda, kateremu bođe sledila neposredno dvojna slavnost v Celji: otvoritev narodnega doma in blagoslovljenje sokolske zastave in tudi veliki običajni koncert pevskih društev na Štajerskem in daleč. Vendar ne čujemo ni z daleka, bode se li tudi vršil *tolí potrební* shod slovenskih književnikov in umetnikov.

„Sl. narod“ je prinesel prvi to idejo ter v istih važnih člankih tudi pokazal navodila, po katerih bi se imel shod vršiti. Dasi je bila ideja za prosveto našega naroda prezanimiva, vendar ni našla dovolj odziva niti približno toliko ne, kolikor je ideja vredna uvaževanja. Morebiti pa, da merodajni krogi delajo na tihem na to, da bi se uresničila ta prelepa misel, kajti bilo bi res naravnost neodpustno, ako bi dotični shod ostal le — načrt.

Baš te dni tožil mi je nekdo v pismu, kako malo je v Slovencih ukusa za leposlovje, kako malo trezne sodbe je v nas ter kako malo slovstvene kulture.

In res roko na srce, pa recimo si, da je to žalostna istina. Velika večina nima svoje lastne sodbe; govori, trdi in piše, kakor govori ali piše oni, katerega si je postavil za svoj ideal v leposlovju. A to ne samo čitatelji ampak tudi taki, ki hočejo biti pisatelji. Da, oklepajo se svojega leposlovnega ideala takó zeló, da mislijo, kakor misli on, da pišo, kakor piše on, da rabijo celó tiste fraze in besede, kakoršne rabi njihov ideal. Duhovito se je nekdo izrazil o takem opičnem posnemanji: A je pravi „Sprachrohr“ od B.

Ne bi li imenovani shod pomogel tudi v tem oziru?

V naših šolah se mladina preveč muči z grščino, latinščino ter s premnogimi predmeti, pri tem se pa slovstvo preveč zanemarja. In tudi v jezikovnih urah se obdeluje bolj slovnica nego leposlovje in baš tu bi lahko citirala mnogo pritožeb.

Ni dolgo, odkar je posetilo nekaj mladih ljudi leposlovno jako naobraženega moža in ta mi je pisal o tistem pohodu . . . „Vneti so prav zeló za narodno stvar, literárne kulture sem našel pa prav malo v njih, kar pa moramo češče konstatovati v Slovencih. Seveda, polniti si morajo, reveži, glavo sè živimi in mrtvimi jeziki, z algebro, fiziko, kemijo brez konca in kraja. Vse to je prav in dobro, ali tudi slovstvo nekaj velja. Kako naj podpirajo domačo literaturo, če je sploh ne poznajo? *Slovstvene in umetniške omike je še prav malo, žal v Slovenicah. Prihodnji literarni shod slovenski naj do'ro prouči to vprašanje.*

Mnogo je Slovencev, ki si štejejo v dolžnost naročiti si vse knjige in časopise slovenske, toda niti zavitka ne strgajo ž njih! Čitajmo, izobrazujmo se, širimo svoje dušno obzorje! Pokažimo, da nismo inferijorno ljudstvo, kakor trde Nemci in Lahi! Treba nam je več samoza-

vesti in samoljubja ter odločnejšega naglašanja svoje individualitete, podlaga vsemu pa mora biti kultura.

Tako mi je pisal mož, ki želi, da bi se v prosveto sešel shod slovenskih književnikov in umetnikov, kjer bi se razjasnil marsikateri pojem takó n. pr., da je idealist kakor realist lahko „velik“ pisatelj, da le ne presega mej ni idealizma ni realizma, da so idealni spisi lahko prav takó lepi, kakor realni, a biti morajo na podlagi resnice in ne loviti ter tavati visoko nad zemljo, kjer ni nič; da je vspeh idealno nadahnjene ga spisa pač mnogo večji nego oni, v katerem pisatelj samo posnema realiste ako ne piše nič iz svojih izkušenj, ampak prinaša le reminiscence iz pročitanih romanov, strogo držé se struje, v katero se je sam ne vede zakaj, zaljubljen.

Povedati bi bilo treba, da je idealni Schiller velik takó kakor bolj realistično nadahnjeni Goethe, da hudomušni, nagajivi, celó cinični Heine tudi ne vživa zastonj svoje slave; da idealni Fogazzaro, eden najslavnejših živečih pesnikov in pisateljev italijanskih ne uživa ni za trohico manj slave nego realistični D'Annunzio, da idealni, rahločutni Gregorčič je baš tako velik kakor močni realistični Aškerc itd., da bi naši ljudje ne silili vsi za enim, dási nimajo ni zmožnosti, ni izkušenj istega.

Vse to bi se lahko dalo obširno razpravljati na shodu slovenskih književnikov, katerega nam vendar priredite — Vi, ki ste k temu poklicani v prvi vrsti!

Márica.

Uboga gospa Amalija!

Saljivo-resna črtica. — Spisala Demetrija.

Mogočno je stopal g. Črmelj po svojej prostornej pisarni. Pušil je smodko ter pošiljal oblake dima proti stropu. Postal je sem pa tje, ter čudno zmajal z glavo. Okoli usten mu je krožil zadovoljen nasmeh. Star kakih 45 let, bil je še vedno lep mož. Stroga kritikarica, sodila bi morda, da je g. Črmelj nekoliko preokrogel. Njemu pa debelost ni delala preglavice, saj je vedel, da njegovej velikej rasti pristojna dobro. Glavo so mu pokrivali črni, polni, sem pa tje nekoliko pobeljeni lasje. Ovalno rudeče lice, pa mu je obdajala krasna polna brada na kojoj je bil tudi jako ponosen. —

Uganiti je bilo lahko, da se šteje mož med one srečne ljudi, kojim se ni težko boriti za vsakdanji košček kruha. Vse njegovo bitje in kretanje, bilo je elegantno. Toileta izbrana, lasje počesani skrbno v dva valčka čez visoko čelo. Tudi svetili so se nekam čudno in prijetno dišali. No gospod Črmelj je menda jako nerad gledal one bele niti, koje so drzno naznanjale bližajočo se zimo. Kaj mu neki sili v tem trenutku tako poredno zadovoljni nasmeh na ustni?! Da, da, še vedno mu neopisno ugaja oni prizor iz dijaškega življenja.

Pogumno je korakal četi součencev na čelu, ko so ohlajali neukrotno nevoljico nad dvojkami v matematiki — s pobijanjem oken — g. profesorju. Še sedaj mu oni

„brin, brin“ tako krasno v spominu donit naravno. Ali joj groze! policist ga zgrabi tako nedelikatno za ramo, da bi bil najraje zaupil bolečine! O ta nepoklicani varuh postave! kar iz zemlje je zlezel. Saj so bili vendar na vseh koncih ulice varuhi postavljeni. S kratka, vtaknili so ga v luknjo.

Šola mu je dala za vselej slovo.

„Kaj naj počnem z njim?“ zdihoval je ubogi oče.

„No, tistega visokega uradnika tam pri gozdnem uradu hočem prositi, da ga sprejme v svojo pisarno.“

Višji uradnik ga je res sprejel v svoj urad. Se ve, da se je zanimal za oni neprimeren red v vedenji. Nehoté mu je všel smeh pri odkritosrčni izpovedi mladega grešnika. — Posedanje v zaduhlej sobi mlademu Tončku ni bilo všeč. Ko se mu je povedalo, da mora po končanem praktikiranju še dobro leto študirati, dospela je nevolja njegova do vrhunca. „Le ne učenja več!“ zdihal, je nejevoljen v spominih na preživelo, viharno šolsko dobo.

„Oče, ta stan ni za me!“ obrne se naravnost k temu nekega dne. Začudeno ga oče pogleda izpod čela. Neverjetne se mu zdé sinove besede.

„Menda se ti ljubi šaliti z menoj!“ zagodrnja nad njim.

„Ne, ne, učenja imam že dovolj. Ako hočem postati uradnik, moram še jedno leto mučiti se z učenjem. To pa ni za me. Ne bojte se pa, da bom pohajal. Dobil sem si delo pri našem sosedu, lesnem trgovcu. Pogoji so ugodni; jutri pojdem že tja vsaj mi ne bo vedno beračiti pri vas, za par krajcarjev!“

„Delaj kar hočeš! Brigal se ne bom za te nič več. Vselej si se kazal nevrednega sina. Storil sem za te, kar mi je bilo v moči. Kakor si bodeš postlal, tako bodeš ležal; tvoja skrb.“

Minulo je par let. Gospodar mu je bil jako premožen podjeten mož.

„O ko bi mogel jaz kedaj priti do tolikega denarja“ mislil si je Tonček v svojej mladej glavici.

„Vse je še možno!“ oglašalo se je v njem. Prihraniš si nekaj novcev; očka imajo tudi nekaj in — lep si, oženiš se lahko jako bogato!“

Minolo je zopet nekaj let. Nad vrati dvorišča v predmestji bilo je čitati: Anton Črmelj, trgovec z lesom. Zopet in zopet je čital to ime: „Vendar enkrat sam svoj gospod!“ dejal je in si vihal dolge brke.

„Še manjka marsikaj“ govoril je sam seboj, „konji, kočija, najprej seve hiša. A vse to bo tudi, le naj zvedo ljudje da se ženim bogato! Vse dobim, kar mi bo treba. A kje dobiti tako ženo? O to mi ne dela skrbi. Deset na jeden prst, samo da se zyé, da si hočem poiskati družice. Če tudi ne lepa, samo da je petična!“ tako je naš znanec končal svoj zanimiv dan, danes pač navaden samogovor.

Ko so redkozobe ženice v sosesčini zvedele za ta sklep g. Tončka, oj kako so se trudile, da bi mu poiskale ženico.

„Koliko ima?“ bilo je prvo njegovo vprašanje vselej. „15 tisoč premalo. Meni je treba več!“